ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ της 24-7-20

Περί κωδικοποιήσεως των νόμων «περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων».
(ΦΕΚ 191/Α/25-8-20)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
Β Α Σ Ι Λ Ε Υ Σ Τ Ω Ν Ε Λ Λ Η Ν Ω Ν

Έχοντες υπ' όψει το άρθρον 11 του νόμου 2193 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων εργατικών τινων νόμων», προτάσει του Ημετέρου επί της Εθνικής Οικονομίας Υπουργού, απεφασίσαμεν και διατάσσομεν.

Αι διατάξεις του νόμου 551 «περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων», ως ετροποποιήθησαν δια του άρθρου 3 § 6 του νόμου 2114 και των άρθρων 1,2,3,4,5 και 12 § 1 του νόμου 2193, κωδικοποιούνται εις ενιαίον κείμενον νόμου έχον ως εξής :

Ι.Γενικαί προϋποθέσεις αποζημιώσεως.

Άρθρον 1.

Ατύχημα εκ βιαίου συμβάντος, επερχόμενον εις εργάτην ή υπάλληλον των εν τω άρθρω 2 εργασιών και επιχειρήσεων εν τη εκτελέσει τας εργασίας ή εξ αφορμής αυτής, παρέχει εις τα κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου δικαιούμενα πρόσωπα δικαίωμα αποζημιώσεως απέναντι του κυρίου της επιχειρήσεως, εάν η εις τον παθόντα εκ του ατυχήματος προελθούσα διακοπή της εργασίας διήρκησε πλέον των τεσσάρων ημερών, εξαιρουμένης μόνον της περιπτώσεως καθ' ήν ο παθών εκ προθέσεως προκάλεσε το επελθόν ατύχημα.

Άρθρον 2.

Εις την κατά το άρθρον 1 αποζημίωσιν υποχρεούνται οι εργοδόται οικοδομικών και άλλων τεχνικών έργων οι κύριοι επιχειρήσεων διεξαγομένων εις παντός είδους βιομηχανικά και βιοτεχνικά εργοστάσια, εργαστήρια, άλλους τόπους εργασίας ή συνεργεία, εν οις γίνεται χρήσις μηχανικών εργαλείων οι κύριοι επιχειρήσεων μεταφοράς δια γης ή ύδατος, φορτώσεως, εκφορτώσεως και αποθηκεύσεων παντός είδους' οι κύριοι των μη περιλαμβανομένων εν άρθρω του ΒΩΜΑ΄ νόμου της 21 Φεβρουαρίου 1901 επιχειρήσεων ορυχείων και λατομείων, ως και πάσης εν γένει επιχειρήσεως ή εκμεταλλεύσεως, εν αις κατασκευάζονται ή χρησιμοποιούνται εκρηκτικαί ή τοξικαί ύλαι, ή γίνεται χρήσις μηχανής κινουμένης δια δυνάμεως άλλης, πλην της του ανθρώπου ή του ζώου.

Εις την αυτήν αποζημίωσιν υποχρεούται το Δημόσιον και παν εν γένει νομικόν πρόσωπον, απασχολούν απ' ευθείας εργάτας ή υπαλλήλους εις εργασίας ή επιχειρήσεις, περί ω το εδάφιον 1 του άρθρου τούτου.

ΙΙ.Έκτασις αποζημιώσεως, υπολογισμός, δικαούμενα πρόσωπα.

Άρθρον 3.

Η κατά το άρθρον 1 αποζημίωσις :

1) Εν περιπτώσει πλήρους διαρκούς ανικανότητος, περιλαμβάνει εξ ετών μισθούς και δεν είνε κατωτέρα των πέντε χιλιάδων δραχμών, εάν δε το σύνολον των μισθών των εξ ετών υπερβαίνη τας δέκα χιλιάδας δραχμάς, προστίθεται εις το ποσόν των δέκα χιλιάδων το εν τέταρτον της τοιαύτης υπερβάσεως.

2) Εν περιπτώσει μερικής διαρκούς ανικανότητος, περιλαμβάνει το εξαπλάσιον του ποσού, καθ' ο ηλαττώθη ή δύναται να ηλαττώθη το ετήσιον εκ μισθού εισόδημα του παθόντος, ουδέποτε δε είνε ολιγώτερον των δραχμών χιλίων πεντακοσίων επί ελαττώσεως δε υπερβαινούσης τας πέντε χιλιάδας δραχμάς, προστίθεται εις το ποσόν των πέντε χιλιάδων το εν τέταρτον της τοιαύτης υπερβάσεως.

3) Εν περιπτώσει πλήρους προσκαίρου ανικανότητος, μη παρατεινομένης πέραν των δύο ετών, είνε ημερησία και ίση προς το ήμισυ του μισθού, τον οποίον ελάμβανε ο παθών κατά την ημέραν του ατυχήματος καταβάλλεται δε από της πέμπτης μετά το ατύχημα ημέρας, ή από της ημέρας ου ατυχήματος, προκειμένου περί ανικανότης διαρκεσάσης πλέον των δέκα ημερών,. Μετά την παρέλευσιν τω δύο ετών, η ανικανότης θεωρείται διαρκής και το καταβληθέν λόγω προσκαίρου ανικανότης θεωρείται διαρκής και το καταβληθέν λόγω προσκαίρου ανικανότητος ποσόν εκπίπτεται εκ του ποσού της δια διαρκή ολικήν ανικανότητα, κατά τον παρόντα νόμον, προσηκούσης αποζημιώσεως.

4) Εν περιπτώσει μερικής προσκαίρου ανικανότητος, μη παρατεινομένης πέραν των δύο ετών, είνε ημερησία και ίση προς το ήμισυ της ελαττώσεως, την οποία εξ αυτής υφίσταται ή δύναται να υποστή ο μισθός, όν ελάμβανεν ο παθών κατά την ημέραν του ατυχήματος, καταβάλλεται δε από της πέμπτης από το ατύχημα ημέρας, ή από της ημέρας του ατυχήματος, προκειμένου περί ανικανότητος διαρκεσάσης πέραν των δέκα ημερών. Μετά την παρέλευσιν των δύο ετών, η ανικανότης θεωρείται ως διαρκής και το καταβληθέν, λόγω προσκαίρου ανικανότητος, ποσόν εκπίπτεται εκ του ποσού της δια διαρκή μερικήν ανικανότητα, κατά τον παρόντα νόμον, προσηκούσης αποζημιώσεως.

5) Εν περιπτώσει θανάτου, περιλαμβάνει πέντε ετών μισθούς, ουδέποτε δε ολιγώτερον των εξ χιλιάδων δραχμών. Εάν δε το σύνολον των μισθών των πέντε ετών υπερβαίνη τας δέκα χιλιάδας δραχμάς, προστίθεται εις το ποσόν των δέκα χιλιάδων το έν τέταρτον της τοιαύτης υπερβάσεως.

Άρθρον 4.

Προς καθορισμόν της κατά τα ανωτέρω άρθρα αποζημιώσεως το μεν έτος λογίζεται πλήρες, ο δε μισθός α) προκειμένου μεν περί μαθητευομένων ή περί εργατών, μη συμπληρωσάντων το 21 έτος, λογίζεται ίσος προς την αντιμισθίαν, ετέρων εργατών ή υπαλλήλων του αυτού φύλου και της αυτής κατηγορίας, εκ των ολιγώτερον αμειβομένων, ουδέποτε όμως κατώτερος των πεντακοσίων δραχμών κατ' έτος, β) προκειμένου δε περί οιουδήποτε άλλου εργάτου, λογίζεται ίσος προς την οπ' αυτού και κατά τους προ του ατυχήματος δώδεκα μήνας πραγματικώς ληφθείσαν αντιμισθίαν, είτε εις χρήματα, είτε εις είδος.

Εάν κατά την περίπτωσιν β΄ της προηγουμένης παραγράφου ο παθών απησχολήθη επί χρονικόν διάστημα ολιγώτερου των δώδεκα μηνών προ του ατυχήματος, ως βάσις του υπολογισμού της αποζημιώσεως λαμβάνεται η πραγματική αντιμισθία, ήν έλαβον από της προσλήψεώς του, ηυξημένη κατά το ποσόν της αντιμισθίας, την οποίαν κατά το χρονικόν διάστημα, το απαιτούμενον προς συμπλήρωσιν του προ του ατυχήματος δωδεκαμήνου, ηδύνατο ούτος να λάβη επί τη βάσει της μέσης αντιμισθίας εργατών ή υπαλλήλων της αυτής κατηγορίας κατά το ειρημένον χρονικόν διάστημα.

Εάν η εργασία δεν είνε διαρκής, ο ετήσιος μισθός υπολογίζεται τόσον επί τη βάσει της αντιμισθίας της υπό του παθόντος ληφθείσης κατά το χρονικόν διάστημα της απασχολήσεώς του, όσον και επί τη βάσει των απολαβών του παθόντος κατά το προς συμπλήρωσιν του προ του ατυχήματος δωδεκαμήνου χρονικόν διάστημα.

Εάν κατά τας χρονικάς περιόδους, περί ων τα προηγούμενα εδάφια, ο παθών έμεινεν άνευ εργασίας, εκτάκτως ή δι' αιτίας ανεξαρτήτους της θελήσεώς του, συνυπολογίζεται δια το χρονικόν τούτο διάστημα ο κατά μέσον όρον μισθός των εργατών ή υπαλλήλων, των απασχοληθέντων κατά το χρονικόν διάστημα της τοιαύτης ανεργίας.

Άρθρον 5.

Η κατά τας περιπτώσεις 3 και 4 του άρθρου 3 καταβλητέα αποζημίωσις οφείλεται δι' όλας ανεξαιρέτως τας ημέρας και πληρώνεται κατά τας διατάξεις του νόμου ΔΑ΄ της 24 Ιανουαρίου 1912 και του προς εκτέλεσιν αυτού Β. διατάγματος της 24 Σεπτεμβρίου 1912, προκειμένου περί εργασιών και επιχειρήσεων υπαγομένων εις τα ΔΑ΄ νόμον. Κατά του εργοδότου των τοιούτων εργασιών ή επιχειρήσεων επιβάλλονται αι του άρθρου 2 του ΔΑ΄ νόμου ποιναί, εν περιπτώσει αδικαιολογήτου καθυστερήσεως της πληρωμής τοιαύτης αποζημιώσεως, τελεσιδίκως επιδεδικασμένης ή συμβατικώς αναγνωρισθείσης.

Αλλοδαποί, δικαιούνται εις πληρωμήν, της κατά τας περιπτώσεις 3 και 4 του άρθρου 3 αποζημιώσεως, μόνο εφ' όσον διαμένουν εν Ελλάδι, εν δε τη περιπτώσει 5 του αυτού άρθρου, μόνον εφ' όσον διέμενον εν Ελλάδι κατά τον χρόνον του δυστυχήματος.

Δια συμβάσεως μετά της Πολιτείας του αλλοδαπού, συναπτομένης υπό τον όρον της αμοιβαιότητος, δύνανται να αναγνωρισθώσιν υπέρ του αλλοδαπού, δια τας περιπτώσεις των αριθμών 3, 4 και 5 του άρθρου 3, όμοια προς τα του ημεδαπού δικαιώματα.

Άρθρον 6.

Εν περιπτώσει θανάτου του παθόντος, η κατά το άρθρον 3, περίπτωσις 5, αποζημίωσις περιέρχεται εις τους συγγενείς αυτού ως εξής:

1) Ο επιζών σύζυγος, εάν ο παθών δεν κατέλιπέ τινα των εν τοις επομένοις εδαφίοις οριζομένων συγγενών, λαμβάνει ολόκληρον την αποζημίωσιν.

Ο επιζών σύζυγος, συντρέχων μεν μετά κατιόντων, λαμβάνει τα δύο πέμπτα της αποζημιώσεως, των λοιπών τριών πέμπτων διανεμομένων μεταξύ των κατιόντων κατά τα κατωτέρω περί κατιόντων οριζόμενα' συντρέχων δε μετ' ανιόντων λαμβάνει το ήμισυ της αποζημιώσεως, του ετέρου ημίσεος διανεμομένου μεταξύ των ανιόντων, κατά τα κατωτέρω περί ανιόντων οριζόμενα συντρέχων δε μετ' αδελφών λαμβάνει τα τρία πέμπτα, των λοιπών δύο πέμπτων διανεμομένων μεταξύ των αδελφών κατά τα κατωτέρω επί των αδελφών οριζόμενα.

Ουδέν δικαίωμα έχει ο μετά το ατύχημα γενόμενος σύζυγος του παθόντος.

2) Το μετά την αφαίρεσιν του μεριδίου του επιζώντος συζύγου ποσόν της αποζημιώσεως, ή μη υπάρχοντος συζύγου, ολόκληρος η αποζημίωσις περιέρχεται εις τους κατωτέρω οριζομένους συγγενείς του παθόντος.

α) Εάν ο παθών κατέλιπε νόμιμα ή ανεγνωρισμένα ή φυσικά, επί γυναικός τέκνα, ή άλλους κατιόντας ζώντας εις βάρος αυτού, πάντας δε αγάμους και, προκειμένου περί αρσένων, ηλικίας κατωτέρας των 21 ετών, ή οιασδήποτε ηλικίας κατιόντας, ανικάνους προς εργασίαν, ένεκεν σωματικού ή διανοητικού ελαττώματος, ο ειρηνοδίκης προσδιορίζει δι' αποφάσεως του κατά την κρίσιν του την μερίδα των υπαρχόντων ανικάνων προς εργασίαν, το δε υπόλοιπον διανέμεται εξ ίσου εις πάντας τους λοιπούς. Εις το ήμισυ του ούτως αναλογούντος ποσού της αποζημιώσεως δικαιούνται τα άρρενα τα άγοντα ηλικίαν μεταξύ 18 και 21 ετών και τα άγαμα θήλεα τα υπερβάντα το 21^{ο} έτος της ηλικίας των. Το δε έτερον ήμισυ διανέμεται μεταξύ των λοιπών προς επαύξησιν της μερίδος των, και εάν τοιούτοι δεν υπάρχωσι διανέμεται εις τους άλλους, κατά τα κατωτέρω δικαιουμένους.

β) Εάν ο παθών δεν κατέλειπε τους κατά το προηγούμενον εδάφιον δικαιουμένους κατιόντας ή κατέλειπε μόνον τοιούτους, δικαιουμένους εις το ήμισυ της αποζημιώσεως, το διαθέσιμον ποσόν της αποζημιώσεως περιέρχεται εις τους απομένοντας και ζώντας εις βάρος του παθόντος ανιόντας.

γ) Εάν ο παθών δεν κατέλειπε κατιόντας ή ανιόντας, δικαιουμένους κατά τας προηγουμένας περιπτώσεις α΄ και β΄, κατέλιπεν όμως αδελφούς αγάμους και άγοντας ηλικίαν κατωτέραν μέν των 18 ετών, προκειμένου περί αρρένων, κατωτέραν δε των 21 προκειμένου περί αρρένων, κατωτέρω δε των 21 προκειμένου περί θηλέων, ή άγοντες οιανδήποτε ηλικίαν, ανικάνους όμως προς εργασίαν, ένεκα σωματικού ή διανοητικού ελαττώματος, το διαθέσιμον ποσόν της αποζημιώσεως περιέρχεται εις τα πρόσωπα ταύτα, εάν έζων εις βάρος του παθόντος, διανεμομένον μεταξύ αυτών, κατά τα περί κατιόντων ορισθέντα.

δ) Εάν ο παθών δεν κατέλιπε σύζυγον ή άλλον εκ των ανωτέρω απαριθμηθέντων συγγενών ή προκειμένου περί αλλοδαπών, ούτοι δεν διέμενον εν Ελλάδι κατά τον χρόνον του δυστυχήματος, ή εάν δεν διενεμήθη μεταξύ αυτών ολόκληρος η αποζημίωσις, το διαθέσιμον ποσόν αποζημιώσεως επιδιώκεται δικαστικώς ή εξωδίκως υπό του Υπουργού της Εθνικής Οικονομίας και κατατίθεται παρά τη Εθνική Τραπέζη της Ελλάδος εις έντοκον λογαριασμόν και εις πίστωσιν του «Ταμείου Προνοίας υπέρ των Εργατών».

Ως προς τας δια την εφαρμογήν του άρθρου τούτου αναγκαίας πιστοποιήσεις, τηρούνται αι διατάξεις του άρθρου 128 του λογιστικού νόμου περί συντάξεων».

Άρθρον 7.

Ο υπεύθυνος εις αποζημίωσιν υποχρεούται προσέτι να πληρώνη τα ιατρικά και φαρμακευτικά έξοδα και τα έξοδα νοσηλείας δια την κηδείαν δε του παθόντος, δραχμάς εξήκοντα.

Ο παθών δύναται ο ίδιος να εκλέξη ιατρόν και φαρμακοποιόν δικαιούται όμως ο εις αποζημίωσιν, υπόχρεως να διορίση δι' απλής επιστολής, θεωρουμένης υπό του Ειρηνοδίκου, ιατρόν, όστις επισκέπτεται καθ' εβδομάδα τον παθόντα επί παρουσία του θεράποντος ιατρού ειδοποιημένου προς τούτο προ μιας ημέρας δια συστημένης επιστολής αν ο παθών αρνήται να δεχθή την επίσκεψιν ο ειρηνοδίκης δι' αποφάσεως διατάσσει την αναστολήν της πληρωμής της αποζημιώσεως και της νοσηλείας εάν οι ιατροί διαφωνήσουν, αποφαίνεται ο ειρηνοδίκης, διατάσσων εν ανάγκη πραγματογνωμοσύνην.

Εν ουδεμιά περιπτώσει τα ιατρικά και φαρμακευτικά έξοδα ως και τα έξοδα νοσηλείας δύνανται εν συνόλω να υπερβαίνωσι τας 10 δραχμάς ημερησίως, ουδέ να πληρώνονται πέραν των δύο ετών.

Οι ιατροί, φαρμακοποιοί, διευθυνταί κλινικών και πας καταβάλλων το κατά το παρόν άρθρον έξοδα, δύνανται να ενάγουν απ' ευθείας τον προς αποζημίωσιν υπόχρεων.

ΙΙΙ. Ασφαλιστικά μέσα

Άρθρον 8.

Εις τας κατά το άρθρον 2 εργασίας και επιχειρήσεις, καθ' ας μεσολαβούσιν εργοδόται ή υπεργολάβον, η κατά το άρθρον 1 αποζημίωσις βαρύνει αλληλεγγύως μετά του κυρίου της επιχειρήσεως τον υπεργοδότην ή υπεργολάβον, δικαιουμένου του καταβαλόντος εις αναγωγήν κατά τας διατάξεις του αστικού δικαίου.

Εάν όμως το ατύχημα συνέβη εις ερασίας ή επιχειρήσεις, εκτελουμένας δια λογαριασμόν του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου, αλλά δια παραχωρήσεως ή εργολαβίας, η αποζημίωσις οφείλεται μόνον υπό του αναδόχου ή του εργολάβου ή υπεργολάβου, ή επί πλειόνων αναδόχων, εργολάβων και υπεργολάβων, υπό πάντων των προσώπων τούτων αλληλεγγύως, κατά τους όρους του προηγουμένου εδαφίου.

Άρθρον 9.

Πάσα κατά τον παρόντα νόμον αξίωσις του παθόντος ή των αντ' αυτού δικαιουμένων προσώπων, εξασφαλίζεται δια προνομίου επί της κινητής ή ακινήτου περιουσίας του υπόχρεου, φυσικού ή νομικού προσώπου, πλην του Δημοσίου. Το προνόμιον τούτο έπεται των προνομίων των άρθρων 941 και 991 αριθ. 2 Πολ. Δικονομίας.

IV. Βεβαίωσις ατυχημάτων και εκδίκασις αγωγών.

Άρθρον 10.

Ο εργοδότης των εν άρθρω 2 εργασιών και επιχειρήσεων, ένθα συνέβη ατύχημα του άρθρου 1, ή ο αναπληρωτής αυτού, υποχρεούται, αν τούτο προκαλέση ανικανότητα πλέον της εβδομάδος, να βεβαιώση, εντός δέκα πέντε ημερών από του ατυχήματος, εγγράφως και ενόρκως, ενώπιον του Ειρηνοδίκου του τόπου του ατυχήματος, μετά δύο αυτοπτών μαρτύρων, αν υπάρχωσι τοιούτοι, τας λεπτομέρειας του ατυχήματος, την ημέραν, καθ' ην συνέβη, το όνομα και τον τόπον της καταγωγής του παθόντος.

Εντός της αυτής προθεσμίας και επιμελεία του εργοδότου, ο θεραπεύων ιατρός οφείλει να βεβαιώση ενόρκως και εγγράφως ενώπιον του αυτού Ειρηνοδίκου την κατάστασιν του παθόντος και την πιθανήν έκβασιν του παθήματος.

Επιβάλλεται πρόστιμον πεντήκοντα μέχρι διακοσίων δραχμών εις τον υπαίτιον της παραλείψεως της κατά το άρθρον τούτο βεβαιώσεως.

Άρθρον 11.

Οι συγγενείς του παθόντος, αυτός ο παθών, παν μέλος εργατικής ενώσεως, και πας άλλος ιδιώτης, δικαιούνται να ζητήσουν όπως ενώπιον του αυτού Ειρηνοδίκου καταθέσωσιν ενόρκως ότι γνωρίζουν περί του ατυχήματος και των περιστάσεων, υφ' ας εγένετο.

Οι συγγενείς του παθόντος ή αυτός ο παθών οφείλουσιν εντός τριών ημερών αφ' ης αντελήφθησαν το ατύχημα, να αναγγείλωσι τούτο εις τον εργοδότην και εις τον αστυϊατρον του τόπου, όστις εκδίδει ατελώς και άνευ άλλης διατυπώσεως πιστοποίησιν περί της αναγγελίας και του είδους του αναγγελθέντος ατυχημάτος.

Άρθρον 12.

Η αποδεικτική δύναμις των κατά τα άρθρα 10 και 11 βεβαιώσεων απόκειται εις την ελευθέραν κρίσιν του δικαστού του δικάζοντος περί της κατά τον παρόντα νόμον αποζημιώσεως, αττνίγραφα δε των βεβαιώσεων τούτων χορηγούνται εις τον παθόντα ή τους συγγενείς του εφ' απλού χάρτου.

Άρθρον 13.

Αι εκ των διατάξεων του παρόντος νόμου απορρέουσαι αγωγαί υπάγονται, ανεξαρτήτως ποσού, εις την αρμοδιότητα του Ειρηνοδίκου της κατοικίας του εναγομένου ή του τόπου, όπου συνέβη το ατύχημα.

V. Γενικές Διατάξεις.

Άρθρον 14.

Πάσα συμφωνία, αντικειμένη αμέσως ή εμμέσως εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου, είνε άκυρος, εφ' όσον μειώνει τας υποχρεώσεις του εργοδότου.

Συμβιβασμός επιτρέπεται υπό τους εξής όρους: α΄) ενεργείται μόνον δια του Ειρηνοδίκου, β΄) εις τας περιπτώσεις 1 και 5 του άρθρου 3 του νόμου το ποσόν του συμβιβασμού δεν δύναται να είνε μικρότερον του εις ο κατά τον νόμον δικαιούνται ο ενάγων ειμή το πολύ 15%. Εις τας λοιπάς περιπτώσεις του αυτού άρθρου δύνανται οι ενδιαφερόμενοι ν' αναθέσωσιν τον προσδιορισμόν της αποζημιώσεως εις την διαιτησίαν του Προέδρου των Πρωτοδικών, εφαρμοζομένων επί ταύτης αναλόγως των σχετικών διατάξεων της Πολιτικής Δικονομίας. Η διαιτητική απόφασις δεν υπόκειται εις ένδικον μέσον. Τα περί διαιτησίας συνοποσχετικά συντάσσονται εφ' απλού χάρτου.

Άρθρον 15.

Αι κατά τον παρόντα νόμον απαιτήσεις ούτε συμψηφίζονται ούτε κατάσχονται, ούτε εκχωρούνται, πάσα δε κατάσχεσις ή εκχώρησις είνε αυτοδικαίως άκυρος.

Τα πληρεξούσια, τα επιδοτήρια, τα αντίγραφα, τα εξοφλητήρια, η κατά το άρθρον 7 επιστολή και βεβαίωσις, αι αποφάσεις και τα παντός είδους διαδικαστικά ή εκτελέσεως ή άλλα, συνεπεία του παρόντος νόμου, συντασσόμενα έγγραφα γράφονται εφ' απλού χάρτου, και δεν υποβάλλωνται εις άλλο τι τέλος.

Άρθρον 16.

Οι παθόντες εξ ατυχήματος του άρθρου 1, δυναμένου ν' αποδοθή εις δόλον του εργοδότου ή του υπ' αυτού προστηθέντος προσώπου, ως και τα αντ' αυτών κατά τας διατάξεις του άρθρου 6 δικαιούμενα πρόσωπα, έχουσι το εκλεκτικόν δικαίωμα ν' ασκώσιν είτε την εκ του παρόντος νόμου, είτε την εκ του κοινού αστικού δικαίου προσήκουσιν αυτοίς προς αποζημίωσιν αξίωσιν. Το αυτό ισχύει και δια την περίπτωσιν, καθ' ήν το ατύχημα επήλθεν εν εργασία ή επιχειρήσει, εν η δεν ετηρήθησαν αι διατάξεις ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών περί των όρων ασφαλείας και ένεκα της μη τηρήσεως τούτων.

Η υπό των αυτών προσώπων αίτησις ή αποδοχή των κατά το άρθρον 7 οφειλομένων εξόδων μόνον, ουδέποτε δύναται να ερμηνευθή, ως δηλούσα επιλογήν της κατά τον παρόντα νόμον αποζημιώσεως.

Εν περιπτώσει επιλογής της κατά τον παρόντα νόμον αποζημιώσεως, τα αυτά πρόσωπα διατηρούσι την, κατά το κοινόν αστικόν δίκαιον, προσήκουσαν αυτοίς αξίωσιν εναντίον του υπαιτίου του ατυχήματος προσώπου, εφ' όσον αυτό είνε διάφορον του κατά τον παρόντα νόμον προς αποζημίωσιν υποχρέου.

Εάν ο υπόχρεως εις αποζημίωσιν αποδείξη ότι το ατύχημα επήλθεν εξ αμελείας του παθόντος, ο δικαστής έχει το δικαίωμα να μειώση, κατά την κρίσιν του, το ποσόν της, κατά το άρθρον 3, οφειλομένης αποζημιώσεως, αλλ' ουχί κατωτέρω του ημίσεος αυτού. Αμέλεια υφίσταται μόνον, εάν ο παθών, αδικαιολογήτως, κατά την κρίσιν του δικαστού, παρέβη διατάξεις ισχυόντων νόμων ή διαταγμάτων περί των όρων ασφαλείας ή κανονισμών περί αυτών, εκδοθέντων υπό της αρμοδίας δημοσίας αρχής ή εκδοθέντων μεν υπό του κυρίου της επιχειρήσεως, επικυρωθέντων δε υπό της αρχής, εφ' όσον οι κανονισμοί είνε ανηρτημένοι κατά τρόπον ευανάγνωστον εις καταφανή μέρη του τόπου της εργασίας. Η κατά το εδάφιον τούτο μείωσις δεν χωρεί εάν συντρέχη περίπτωσίς τις εκ των εκ τη πρώτη παραγράφω του παρόντος άρθρου οριζομένων.

Άρθρον 17.

Πάσα εκ του παρόντος νόμου αξίωσις παραγράφεται μετά τριετίαν από ατυχήματος απέναντι όμως του εργοδότου, μη συμμορφωθέντος προς τας διατάξεις του άρθρου 10, χωρεί μόνον η κοινή παραγραφή.

Η παραγραφή των αξιώσεων των αντί του παθόντος, κατά τας διατάξεις του άρθρου 8, δικαιουμένων προσώπων, άρχεται από του θανάτου του παθόντος.

Άρθρον 18.

Δεν ισχύουσιν αι διατάξεις του νόμου τούτου προκειμένου, περί υπαλλήλων και εργατών σιδηροδρομικών εταιρειών, αίτινες ίδρυσαν ταμεία συντάξεων, συμφώνως προς τας διατάξεις του νόμου ΓΣΚ΄ (υπ' αριθ. 3220) της 9 Ιουνίου 1907 περί του ταμείου συντάξεων του προσωπικού της Εταιρείας Σιδηροδρόμων Πειραιώς – Αθηνών – Πελοποννήσου, και μόνον εφ' όσον τα ταμεία ταύτα χορηγούσι σύνταξιν εις τον εν τη εκτελέσει της εργασίας ή εξ αφορμής ταύτης ατυχήσαντα εργάτην ή υπάλληλον, και εφ' όσον η σύνταξις αύτη κεφαλιοποιουμένη, κατά την κρίσιν του δικαστού, συμπληροί το κατά τον παρόντα νόμον καταβλητέον ποσόν αποζημιώσεως άλλως δικαιούται ο παθών να ζητήση, κατά τον νόμον, την συμπλήρωσιν του ποσού.

Προκειμένου περί εργατών, μεταλλείων, μεταλλειουργείων κ.λπ., εφ' όσον δι' αυτούς ισχύουσιν αι διατάξεις του νόμου ΒΩΜΑ΄, «περί περιθάλψεως των εν τοις μεταλλείοις ακι

μεταλλουργείοις παθόντων και των οικογενειών αυτών», ως ετροποποιήθη ούτος δια των νόμων, Γ ΠΑ΄ και 2114, ο παθών ή οι συγγενείς αυτού δικαούνται να αξιώσωσι την εφαρμογήν του άρθρου 3 του παρόντος, καταβαλλομένης της αποζημιώσεως εξ ολοκλήρου υπό του κυρίου της επιχειρήσεως, επί στερήσει παντός περαιτέρω δικαιώματος προς σύνταξιν. Εν τη περιπτώσει ταύτη ο καθορισμός του έτους και του μισθού γίνεται συμφώνως προς τας διατάξεις τουως άνω νόμου ΒΩΜΑ΄ ως ετροποιήθη, η δε ελάττωσις του ημερομισθίου επί μερικής ανικανότητος λογίζεται ίση προς το 1/3 του ημερομισθίου του παθόντος.

Προκειμένου περί εργατών θαλάσσης, αι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται, επιφυλασσομένης πάντοτε της εφαρμογής του νόμου ΓΣΚΣ΄ περί Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου.

Άρθρον 19.

Τα κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου επιβαλλόμενα πρόστιμα εισπράττονται κατά τας διατάξεις των νόμων περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων και κατατίθενται παρά τη Εθνική Τραπέζη της Ελλάδος εις έντοκον λογαριασμόν και εις πίστωσιν του «Ταμείου Προνοίας υπέρ των Εργατών».

Δι' ειδικού νόμου θέλουσι κανονισθή τα της διαθέσεως του κεφαλαίου τούτου.

Αι προς εφαρμογήν του νόμου τούτου απαιτούμεναι διατάξεις ορίζονται Β. διατάγματος.

Η ισχύς του άρθρου 3 του παρόντος εκτείνεται αναδρομικώς επί αγωγών εκκρεμουσών κατά την δημοσίευσιν του νόμουυ 2193 ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, εφ' όσον δεν έχει εκδοθή επ' αυτών τελεσίδικος απόφασις και εφόσον το σχετικόν ατύχημα έλαβε χώραν μετά την 1^{ην} Ιανουαρίου 1917.

Εις τον Ημέτερον επί της Εθνικής Οικονομίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 24 Ιουλίου 1920.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο επί της Εθνικής Οικονομίας Υπουργός

Κ. Σπυρίδης